

Pedagogisch beleidsplan de Kattekop

Pedagogisch beleidsplan de Kattekop

Inhoudsopgave

1.	Missie en visie van de Kattekop	2
2.	Pedagogisch beleid in de praktijk	4
3.	De groepssamenstelling en aanwezige pedagogisch medewerkers	12
4.	De drie-uursregeling bij afwijken van de BKR	13
5.	Activiteiten buiten de stamgroep	14
6.	Volgen van de ontwikkeling van kinderen	15
7.	Mentorschap	16
8.	Communicatie met de ouders over de ontwikkeling van hun kind	17
9.	De overdracht naar basisonderwijs en BSO	18
10.	Bijzonderheden of signalen van zorg in de ontwikkeling van een kind	19
11.	Wenbeleid bij start of doorstroming naar een ander stamgroep	20
12.	Extra dagen of ruildagen	21
13.	Taken en begeleiding van beroepskrachten in opleiding (leerlingen)	22
14.	Pedagogische coach en pedagogisch beleidsmedewerker	24

1. Missie en visie

Een goede start voor kinderen is belangrijk. Voor het kind en voor de maatschappij. Kinderopvang speelt daarbij een belangrijke rol. Deze voorzieningen stimuleren de ontwikkeling van kinderen en geven ze een kansrijke start op de arbeidsmarkt en in de samenleving.

De Kattekop staat voor kwalitatief goede kinderopvang. Wij sluiten daarbij aan bij de brede overeenstemming die er internationaal is over wat de doelen moeten zijn van kinderopvang: maximale ondersteuning van het welbevinden en van de cognitieve en sociale ontwikkeling van kinderen.

De wijze waarop daar inhoud aan wordt gegeven is afhankelijk van de leeftijd en ontwikkelingsfase waarin een kind zich bevindt. De stimulering van al deze vaardigheden vraagt om een actieve rol van beroepskrachten en een gerichte aanpak. De omgeving wordt ingericht om kinderen de mogelijkheid te geven zich op eigen tempo en op eigen initiatief te ontwikkelen. Medewerkers reageren op het spel van kinderen zelf (verrijken van de initiatieven en vrij spel van kinderen) of bieden een gericht aanbod. Daarbij bedenken beroepskrachten een activiteit die zij uitvoeren op de groep. Na het starten van de activiteit bieden de beroepskrachten ruimte voor de initiatieven van kinderen.

De Kattekop heeft een internationale oudergroep en kinderen, aandacht voor (Nederlandse) taalontwikkeling heeft hierdoor hoge prioriteit.

Stimulering van de ontwikkeling wordt ook gerealiseerd door het zorgen voor een rustige, ontspannen sfeer en een zorgvuldig dagprogramma. Het dagritme biedt structuur en veiligheid en komt tegemoet aan de individuele behoeften van kinderen en die van de groep.

Het bestuur, management, team en oudercommissie hebben samen hun visie op de kernwaarden van de Kattekop vastgesteld:

Vertrouwd en veilig

Een vertrouwde en veilige plek voor uw kind in een gestructureerde rustige omgeving, zorgen dat uw kind zich veilig en geborgen voelt, zodat u uw kind met een gerust hart kunt achter laten, omdat u weet dat onze medewerkers alle zorg en aandacht geven die uw kind nodig heeft.

Gericht op de ontwikkeling van uw kind

Ieder kind is uniek en heeft een eigen karakter, temperament, mogelijkheden en voorkeuren. Uw kind krijgt volop ruimte om zich spelenderwijs, in eigen tempo, op zijn eigen wijze en in contact met andere kinderen persoonlijk en sociaal te ontwikkelen. Onze medewerkers begeleiden, ondersteunen en stimuleren uw kind door passend bij de ontwikkelingsfase activiteiten en zorg aan te bieden.

Betrokken bij ouder en kind

De Kattekop is een relatief kleine organisatie. Bij ons voelen alle medewerkers zich betrokken met het héle kinderdagverblijf. U merkt dat aan de sfeer. De contacten zijn persoonlijk en direct. Hierdoor kunnen vragen gemakkelijk gesteld worden. Waar mogelijk proberen we altijd op wensen van ouders in te gaan.

Gericht op kwaliteit

Wij besteden continu aandacht aan de kwaliteit van ons kinderdagverblijf. Door voortdurende scholing en een stimulerend werkklimaat blijven onze medewerkers in ontwikkeling. Onze kwaliteitsgerichtheid komt ook tot uiting in de aandacht die wij besteden aan onze voorzieningen, het gebouw, de speeltuinen, de voeding en materialen. Oudergesprekken en tevredenheidonderzoeken leveren een belangrijke input aan de kwaliteitszorg.

In dit pedagogisch beleidsplan is te lezen hoe de Kattekop vorm geeft aan de wettelijke beleidsregels kwaliteit kinderopvang.

Tevens is dit plan het kader van waaruit de beroepskrachten van de Kattekop werken. Het beleidsplan is richtinggevend, de dagelijkse praktijk en deskundige inschatting van de medewerkers bepalen hoe op ieder moment concreet uitvoering wordt gegeven aan dit beleidsplan.

2. Het pedagogisch beleid in de dagelijkse praktijk

De wet- en regelgeving voor kinderopvang noemt al sinds 2005 de vier pedagogische opvoedingsdoelen van Prof. Dr. Marianne Riksen-Walraven. De opvang bij de Kattekop is gebaseerd op deze vier pedagogische doelen als basis voor pedagogisch beleid:

1. Bieden van een gevoel van emotionele veiligheid
2. Gelegenheid bieden voor de ontwikkeling van persoonlijke competenties
3. Gelegenheid bieden voor de ontwikkeling sociale competenties
4. Overdracht van waarden en normen, de kans om zich de cultuur van een samenleving eigen te maken

Basis voor het pedagogisch handelen is het realiseren van kwalitatief goede interacties tussen de medewerkers en het kind. Goede interacties zijn interacties die op een kind volgende manier bijdragen aan de vier pedagogische doelen. Medewerkers zetten daarvoor zes interactievaardigheden in:

1. Sensitieve responsiviteit (emotionele ondersteuning)
2. Respect voor autonomie
3. Structureren en grenzen stellen
4. Praten en uitleggen
5. Ontwikkeling stimuleren
6. Begeleiden van onderlinge interacties tussen kinderen

Emmi Pikler

Op de Kattekop kijken we naar kinderen vanuit het gedachtegoed van pedagoge Emmi Pikler. Dat houdt in dat we het kind zien als een competent kind, dat weet wat hij of zij zelf wil en kan. We hebben respect voor de vrije bewegings- en spelontwikkeling van kinderen. Kinderen krijgen de ruimte om zelfstandig, op eigen initiatief en op hun eigen tempo stappen in hun ontwikkeling te zetten. Dat vraagt om een houding van vertrouwen in het competente kind. En het vraagt om een omgeving waarin een kind wordt uitgedaagd om een stapje verder te gaan. Kinderen wordt de tijd gegund om rustig te experimenteren en te oefenen en vooral plezier te hebben. Pedagogisch medewerkers kijken goed naar kinderen en sluiten aan op de behoefte van kinderen door te zorgen dat materialen beschikbaar zijn voor het kind. Het plezier hebben, ontdekken van eigen mogelijkheden en het leren uit eigen initiatief staat voorop.

Deze visie van Emmi Pikler is leidend in het handelen van medewerkers en het inrichten van een uitdagende groepsruimte.

In het pedagogisch handelen wordt onderscheid gemaakt naar de verschillende leeftijden of ontwikkelingsfase van de kinderen. Op de babygroepen (0-2 jarige kinderen) worden andere accenten gelegd dan op de peutergroepen (2-4 jarige kinderen). Bovendien worden kinderen benaderd op een manier die past bij hun individuele behoefte of ontwikkelingsfase. Een toelichting met voorbeelden uit de dagelijkse praktijk volgt hieronder. Daarbij is onderscheid gemaakt naar belangrijke aspecten in de werkwijze in de jongste groepen en in de werkwijze in de peutergroepen. Soms zijn genoemde voorbeelden meer algemeen van aard en daarmee niet uniek van toepassing op de jongste groep of peutergroep.

1. Bieden van een gevoel van emotionele veiligheid

Het bieden van een gevoel van veiligheid is de basis voor alle pedagogische doelstellingen. Als een kind zich veilig en vertrouwd voelt gaat het op ontdekking uit en kan het nieuwe uitdagingen aangaan. Het kind kan positieve ervaringen opdoen en zelfvertrouwen ontwikkelen.

Het gevoel van veiligheid wordt bepaald door het contact tussen de pedagogisch medewerker en het kind, door het contact met de andere kinderen, het dagritme en door de inrichting van de omgeving.

De pedagogisch medewerker

Een goede relatie tussen de pedagogisch medewerker van de Kattekop en het kind is van essentieel belang bij het ontstaan van een gevoel van emotionele veiligheid. Door op een sensitieve en inlevende manier met kinderen te communiceren ontstaat waardering voor het kind en kan een kind zich hechten aan de medewerker. Door het kind positief te benaderen en respect te tonen voor de persoonlijkheid van het kind voelt het kind zich gekend, begrepen en ondersteund. De pedagogisch medewerker verdiept zich in het kind zelf, in de leefwereld en ontwikkelingsfase van ieder kind en zal hierop adequaat reageren. Dit doet zij door aan te sluiten op de persoonlijke emoties en ervaringen van het kind.

De aanwezigheid van vaste en vertrouwde medewerkers is de basis om tot een goede relatie te komen met een kind. Wij streven naar zo veel mogelijk vaste medewerkers op de groep.

Medewerkers stimuleren een ontspannen en open sfeer op de groep. Zij laten voorspelbaar gedrag zien en zijn zich bewust van hun professionele houding door een evenwichtige stemming te onderhouden op de groep.

Sensitieve responsiviteit, respect voor autonomie, grenzen stellen en structuur bieden zijn dé vaardigheden van de pedagogisch medewerker om kinderen een emotioneel veilige basis te bieden van waaruit een kind zich verder kan ontwikkelen.

Jongste groep

De pedagogisch medewerker zet zich in om een veilige gehechtheidsrelatie op te bouwen met ieder kind. De contactmomenten tijdens de verzorging van de jongste kinderen zijn essentieel voor het gevoel van emotionele veiligheid. Pedagogisch medewerkers besteden veel aandacht aan dit contact door te praten tijdens de verzorging. Ook op andere momenten verwoorden de medewerkers hun handelen, praten op ooghoogte met de kinderen en reageren sensitief op de signalen die de kinderen afgeven. Kinderen die huilen wordt troost geboden, kinderen die moe zijn wordt rust geboden, door preventief handelen wordt onrust voorkomen. Er wordt toegewerkt naar een ontspannen en open sfeer op de groep. Zingen en voorlezen is daarbij een terugkerende activiteit. Door lichamelijke nabijheid te bieden, wordt de kinderen geborgenheid geboden. Baby's krijgen daarom bij voorkeur op schoot de fles, waarbij de medewerker ondertussen haar aandacht op de baby richt.

De jongste kinderen worden begeleid in de eigen groepsruimte van de stamgroep. De oudere kinderen (vanaf ca 10 maanden) krijgen ook activiteiten in de speelhal aangeboden.

Peutergroep

Ook op de peutergroepen is het essentieel dat pedagogisch medewerkers een waarderende en sensitieve houding laten zien waardoor ieder kind zich gezien en gehoord voelt. Ieder kind wordt persoonlijk ontvangen en wordt begeleid in het afscheid nemen van de ouder en het opstarten van spel. Medewerkers bieden een veilige omgeving door voorspelbaar gedrag te laten zien en door een vaste structuur van de dag te hanteren. Daarbij horen vaste rituelen zoals samen eten, zingen en opruimen. In hun interactie met de kinderen zijn de medewerkers inlevend, luisteren ze naar de kinderen en geven ruimte voor de emoties van kinderen. Door het verwoorden van eigen handelen en door het benoemen van gewenst gedrag weten kinderen wat van hen wordt verwacht.

We zien ook dat wanneer het kind iets ouder wordt de zelfstandigheid toeneemt en de eigen identiteit meer zichtbaar wordt. Het kind laat op zijn eigen manier zijn behoefte aan autonomie blijken. De pedagogisch medewerker heeft respect voor de autonomie van ieder kind en geeft het kind de ruimte om zijn autonomie te ontdekken en eigen keuzes te maken. Het op een positieve manier aangeven van grenzen daarbij draagt bij aan een emotioneel veilig voelen.

Contact met andere kinderen

De Kattekop heeft bewust gekozen voor een groepsindeling met horizontale groepen. Het biedt de jongste kinderen (0 tot 2 jaar) in de ‘jongste groepen’ de rust die bij hun ontwikkelingsfase hoort. De jonge baby’s volgen in deze groep hun eigen slaap- en voedingsritme, wat het welbevinden bevordert en bijdraagt aan het gevoel van emotionele veiligheid.

De dreumesen in de jongste groepen en de kinderen in de peutergroepen hebben de mogelijkheid om veel gevarieerde activiteiten te ondernemen met leeftijdsgenootjes. Het vaste dagritme voor alle kinderen in de groep geeft voorspelbaarheid. Kinderen weten waar ze aan toe zijn en wat er van hen verwacht wordt. Dit zal bijdragen aan hun gevoel van veiligheid. Gezamenlijke momenten zoals eten, spelen, zingen en activiteiten doen vormen de basis voor de verdere sociale ontwikkeling van de peuters. De pedagogisch medewerker biedt begeleiding en zorgt ervoor dat activiteiten en vrij spel in sub groepjes wordt aangeboden. Dit voorkomt dat dreumesen of peuters in groepsverband worden overprikkeld en zorgt dat er een rustige sfeer blijft bestaan.

In de groepen zijn voor de kinderen bekende leeftijdsgenootjes. Een kind komt minimaal twee dagen per week op het dagverblijf, zodat het de mogelijkheid heeft de andere kinderen van de groep goed te leren kennen en een sociale relatie aan te gaan. Dit draagt bij aan een gevoel van welbevinden.

De pedagogisch medewerker zorgt ervoor dat de kinderen zich veilig en vertrouwd met elkaar voelen. Ze stimuleert positieve interactie tussen de kinderen en plezier in samenspelen. De contacten met de andere kinderen dragen zo bij aan hun emotionele veiligheid.

Inrichting groepsruimte

De kinderen worden opgevangen in een vaste en vertrouwde groepsruimte. De ruimtes zijn ruim, rustig en overzichtelijk ingedeeld. De ruimtes zijn afgestemd op de verschillende leeftijdsgroepen. In de ruimtes zijn verschillende speelhoeken ingericht om in sub groepjes te kunnen spelen. Dit biedt kinderen voldoende gelegenheid om geconcentreerd te kunnen spelen zonder dat ze elkaars spel verstoren. Kinderen kunnen zich vrij en veilig bewegen in de groepsruimte. Een beperkt aanbod van speelgoed en materialen staat op kind hoogte; we gaan selectief en bewust om met de prikkels die wij aanbieden. Dit uit zich ook in de manier waarop versieringen worden aangebracht. De wijze waarop wij de omgeving inrichten draagt bij aan de emotionele veiligheid van een kind. Tevens is extra spelen activiteitenruimte beschikbaar in de hal aangrenzend aan de groepsruimten, zowel bij de jongste groepen als bij de peutergroepen.

2. Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties

Pedagogisch medewerkers stellen zich als doel om kinderen spelenderwijs uit te dagen in hun ontwikkeling. Kinderen ontwikkelen motorische vaardigheden, cognitieve vaardigheden, taalvaardigheden en creatieve vaardigheden. De medewerker creëert voorwaarden, zodat ieder kind zich in zijn eigen tempo en volgorde kan ontwikkelen en steeds zelfstandiger kan functioneren in een veranderende omgeving. Persoonlijkheidskenmerken die daarbij gestimuleerd worden zijn bijv. veerkracht, zelfstandigheid en zelfvertrouwen, flexibiliteit en creativiteit.

Op de Kattekop zijn veel kinderen aanwezig uit diverse culturen en met een meertalige opvoeding. De Nederlandse taal wordt aangeleerd en gestimuleerd door veel voor te lezen, te praten en te zingen met de kinderen.

Pedagogisch medewerkers

De pedagogisch medewerkers ondersteunen en stimuleren de ontwikkeling van (individuele) kinderen. In het aanbod van spelmaterialen en activiteiten sluit de medewerker aan bij de leeftijd en ontwikkelingsfase van een kind. Het aanbod moet uitdagend zijn, zonder het kind te overvragen of te onderschatten. De pedagogisch medewerker stimuleert de kinderen om deel te nemen aan aangeboden activiteiten, het kind kan – indien gewenst – een eigen keuze maken of het mee wil doen.

Daarnaast geven de medewerkers ruimte aan de eigen initiatieven of voorkeuren van kinderen. Zij geven daarbij passende begeleiding en steun onder andere door het verwoorden van wat er gebeurt. Door het stellen van vragen of door mee te spelen kan het bestaande spel worden verdiept of uitgebreid en ontstaan voor het kind nieuwe kansen en ontdekkingen. De pedagogisch medewerker stimuleert het kind tot het ontdekken van zijn mogelijkheden en grenzen.

De pedagogisch medewerker beloont de initiatieven van een kind door het geven van aandacht en complimenten. Doordat medewerkers kinderen goed in beeld hebben kunnen zij positieve feedback geven op de juiste momenten of ondersteunende begeleiding bij onduidelijkheden, frustraties of mogelijke conflicten. De pedagogisch medewerker levert zo een bijdrage aan het vergroten van het zelfvertrouwen en een positief zelfbeeld. Uitgangspunt is het consequent handelen en belonen van gewenst gedrag. De oudere kinderen leren zo hun gedrag om te buigen naar positief en gewenst gedrag. Jongere kinderen worden soms afgeleid of uit de (onwenselijke) situatie gehaald, door bijvoorbeeld samen een boekje te lezen of door verschillende intonaties in haar stem te gebruiken. Deze jongere kinderen zijn motorisch vaak zeer actief met nog weinig gevoel voor risicovolle situaties. Medewerkers zullen daarom veel pratend begeleiden en boodschappen moeten herhalen. Dit vraagt om een actieve, sensitieve en geconcentreerde houding van de pedagogisch medewerker.

Jongste groep

Bij de jongste baby's zijn de verzorgingsmomenten een waardevol moment om de ontwikkeling te stimuleren. Door handelen te verwoorden, door aanraak-spelletjes, door actie-reactie spelletjes, door geluidjes te maken en te herhalen doen de kinderen ervaringen op. Het ervaren van persoonlijke warmte, geborgenheid en plezier tijdens de interactie met de pedagogisch medewerker schept de voorwaarden voor de ontwikkeling van het kind.

Medewerkers gaan zorgvuldig om met de afhankelijkheid van baby's. Zij benoemen hun handelingen (ik ga je optillen of ik ga je neus afvegen), praten en zingen veel en reageren sensitief op de signalen die baby's afgeven.

De jongste baby's ontwikkelen zich vanuit de sensomotoriek, hebben een scherp gehoor en zijn zintuigelijk ingesteld. De pedagogisch medewerker zorgt dat in de groepsruimte rust heerst, wat het welbevinden vergroot en waarin de baby zich op eigen wijze en tempo kan ontwikkelen. In de (grond)box worden verschillende materialen neergelegd om het kind te stimuleren in de zintuiglijke ontwikkeling. Vanuit de natuurlijke bewegingsontwikkeling begint een kind te grijpen naar materialen en komt hij in zijligging of draait naar rug- of buikligging. De medewerker schept daarvoor de voorwaarden door het aanbieden van speelgoed en materialen, nadat zij goed heeft gekeken wat een kind nodig heeft om een volgende stap in zijn ontwikkeling te maken. Naarmate een baby verder ontwikkelt en zijn mogelijkheden groter zijn, heeft de baby meer uitdaging nodig in de groepsruimte. De pedagogisch medewerker zorgt dat de voorwaarden daarvoor aanwezig zijn door de groepsruimte aantrekkelijk in te richten met divers speelgoed en speel- en klimobjecten (gebaseerd op Pikler).

Adequate begeleiding door de pedagogisch medewerker is daarbij van groot belang, zij zorgt voor de fysieke en emotionele veiligheid door alert te reageren bij de uitdagingen die een kind aangaat. Al pratend begeleidt zij de kinderen bij het spelen en ontdekken van speelgoed of materialen en in het contact met andere kinderen.

Ook voor de oudere kinderen (dreumesen) in de 'jongste groep' is de ruimte uitdagend ingericht. In de aangrenzende speelhal en op de buitenspeelplaats worden aparte activiteiten gedaan, in sub groepjes. Kinderen in deze leeftijd stimuleren elkaar in hun ontwikkeling, soms wordt gekozen voor het aanbieden van activiteiten samen met de oudste kinderen uit de andere jongste groep. Activiteiten die geboden worden zijn: zingen, bewegspelletjes, boekje lezen, eenvoudige puzzels, knutselen, bouwmaterialen en bewegend speelgoed zoals poppenbuggy's, loopauto's of ballen. In de speelhal, waar onder andere een keukentje en een poppenbedje staat, is ook ruimte voor fantasiespel.

Peutergroep

In de peutergroep is voor peuters volop gelegenheid tot spel en exploratie. Dat zijn de belangrijkste middelen om de omgeving te leren kennen en persoonlijke vaardigheden te oefenen, uit te proberen, uit te bouwen of te verbeteren.

In de peutergroepen wordt een ontwikkelingsgericht activiteitsaanbod geboden, vaak in sub groepjes. Er worden regelmatig op verschillende niveaus en verschillende interessegebieden activiteiten aangeboden, waardoor de kinderen op hun eigen niveau uitgedaagd worden.

In het dagprogramma is naast dit gestructureerde aanbod ook ruimschoots ruimte voor vrij spel. Bovendien bieden de vaste activiteiten in het dagprogramma kansen voor ontwikkeling. Jassen aantrekken, gezamenlijk opruimen, nieuwe voedingsproducten uitproberen, etc. stimuleren de kinderen op een 'natuurlijke' manier in hun ontwikkeling.

Maandelijks maken de medewerkers aan de hand van een thema een activiteitschema: elke dag worden aan de peuters twee activiteiten aangeboden uit de vijf ontwikkelingsgebieden: motorisch, creatief, cognitief, constructief en sociaal spel. In elke activiteit en in vrij spel worden meerdere ontwikkelingsgebieden gestimuleerd.

Motorische activiteiten worden als vanzelfsprekend dagelijks aangeboden, doordat iedere dag wordt buiten gespeeld. Ook gevarieerde bewegingsactiviteiten, zoals een klimparcours binnen of buiten of dansen stimuleren de bewegingsontwikkeling. Bij creatieve activiteiten, zoals tekenen, verven, plakken en knippen staat de eigen invulling door het kind centraal. Op de Kattekop gebruiken we zo min mogelijk voorbeelden en geen kleurplaten, zodat de peuter de kans heeft om de eigen creativiteit te ontwikkelen. Cognitieve activiteiten zijn bijvoorbeeld de kringgesprekken, het lezen van boekjes en puzzelen. Op de Kattekop zijn veel kinderen aanwezig uit diverse culturen en met een meertalige opvoeding. De Nederlandse taal wordt aangeleerd en gestimuleerd door veel voor te lezen, te praten en te zingen met de kinderen. Constructieve activiteiten zijn dagelijks onderdeel van vrij spel of van aangeboden activiteiten, veelal in sub groepjes. Bouwen met Primo, Duplo of Playmobil zijn aantrekkelijke activiteiten waarbij kinderen ruimtelijk inzicht en fantasie ontwikkelen. Daarnaast worden binnen het activiteitschema regelmatig constructieve uitdagingen aangeboden met bijv. kosteloos materiaal, zoals spelen met kartonnen dozen.

Kinderen worden dagelijks op veel momenten van de dag in hun sociaal emotionele ontwikkeling gestimuleerd. Samen spelen, eten, opruimen en de diverse spelactiviteiten zijn leermomenten waarbij de sociale omgang met andere kinderen en volwassenen wordt gestimuleerd. Ook activiteiten als dansen, kringgesprekken, samen zingen, voorlezen en het vrije spelen in de poppenhoek worden in dit kader aangeboden.

Enkele keren per jaar worden op de Kattekop door een professional of docent speciale activiteiten georganiseerd, zoals muzieklessen, dansworkshops en peutoryoga. Deze activiteiten worden in een periode van enkele weken stelselmatig aangeboden, dit omdat de herhaling en voorspelbaarheid van de activiteiten maakt dat kinderen zich vrijer gaan voelen en actiever deelnemen.

Jaarlijks worden tijdens de Nationale Voorleesdagen en de Kinderboekenweek verschillende voorleessessies gegeven door medewerkers van de bibliotheek.

Contact met andere kinderen

Door de groepsindeling en vaste plaatsingsdagen leren kinderen elkaar kennen en spelen zij meer samen. De bekendheid van kinderen geeft een gevoel van veiligheid, waardoor de kwaliteit van het spel wordt verhoogd. Het samenspel leidt tot verrijking van het spel en biedt mogelijkheid om persoonlijke vaardigheden uit te proberen en te ontwikkelen.

Tijdens spelmomenten wordt de groep soms opgedeeld in subgroepen. Deze indeling van kinderen stimuleert het samenspel. De kwaliteit van de activiteit wordt verhoogd doordat het spelen in kleine groepen rust geeft en daardoor de concentratie in het spel toeneemt.

Inrichting groepsruimte

Zowel op de babygroep als op de peutergroep wordt met de inrichting gestreefd naar een veilige en rustige sfeer. Dit geeft kinderen de ruimte om te bewegen en op onderzoek uit te gaan.

Er is een uitdagende binnen- en buitenruimte waarin het kind zich kan ontwikkelen, met een begrensd en gevarieerd aanbod aan materialen. Aangrenzend aan de jongste groepen en aan de peutergroepen is een speelhal waar specifieke activiteiten gedaan kunnen worden of waar kinderen in kleine groepjes kunnen spelen. Vanuit de jongste groep maken alleen de oudere kinderen daarvan gebruik, de jongste baby's blijven in de vertrouwde groepsruimte. De speelhal geeft kinderen de mogelijkheid om letterlijk de horizon te verleggen en de belevingswereld te vergroten. De pedagogisch medewerkers houden daarbij goed in de gaten of het kind toe is aan deze stap en begeleiden het kind daarin. De baby's en dreumesen kunnen buitenspelen op de eigen patio, de peuters beschikken over een buitenspeelruimte. De buitenspeelruimtes zijn op natuurlijke wijze ingericht, waarbij de heuveltjes, de struiken, de zandbak, het water, de losse materialen als fietsen en ballen, etc. ruimschoots gelegenheid geven tot exploratie en spel. Uitgangspunt is dat kinderen dagelijks naar buiten gaan.

3. Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van sociale competentie

De kinderopvang biedt bij uitstek de gelegenheid voor kinderen om sociale competenties te ontwikkelen in de interactie met de andere kinderen. Bijv. het zich in een ander verplaatsen, kunnen communiceren, samen spelen, samenwerken, anderen helpen, conflicten voorkomen en oplossen, het ontwikkelen van sociale verantwoordelijkheid.

Gedurende de hele dag zijn de kinderen samen: ze zien elkaar, spelen met elkaar, reageren op elkaar. Kinderen krijgen volop de kans om te ontdekken en te leren hoe met elkaar om te gaan.

Pedagogisch medewerkers

De pedagogische medewerkers begeleiden de kinderen in het ontwikkelen van hun sociale kennis en vaardigheden: ze benoemen wat er gebeurt, ondersteunen als er een 'probleem' of conflict is en stimuleren kinderen om samen te spelen. De pedagogisch medewerker probeert de kinderen (als het kan) zelf tot oplossingen te laten komen. De pedagogisch medewerker zal altijd proberen het samen spelen, het samen handelen voor alle kinderen in een positieve richting te buigen.

Jongste groep

Bij de jongste kinderen wordt de sociale competentie gestimuleerd, doordat het kijken naar elkaar en naast elkaar spelen de basis vormt voor het latere samen spelen. Medewerkers stimuleren dat kinderen elkaar kunnen zien en elkaar kunnen opzoeken, bijv. in de grondbox of doordat kinderen samen op de grond kruipen of samen aan tafel zitten. De pedagogisch medewerkers stimuleren de emotionele veiligheid van de jonge baby's door tegen hen te praten en in te spelen op lust- en onlustgevoelens.

Deze veiligheid is de basis om in contact met groepsgenootjes te raken, hierin te ontdekken en ervaren. We zien al dat kinderen vanaf 10 maanden elkaar op zoeken

De oudere kinderen (dreumesen) op deze groep spelen veelal naast elkaar. Dit kan conflicten geven in het contact met andere kinderen, waarbij de dreumes zich fysiek weert, bijvoorbeeld door bijten of slaan. De pedagogisch medewerker biedt begeleiding door gewenst gedrag te verwoorden en positief gedrag te belonen en/of door een andere situatie (spel, activiteit, omgeving) aan te bieden. g. Ook het laten zien van voorbeeldgedrag helpt kinderen in het ontwikkelen van sociale vaardigheden.

Peutergroep

Peuters vanaf twee jaar maken vele stappen in hun sociale ontwikkeling. De peutergroep zorgt dat kinderen ervaringen en ontdekkingen kunnen opdoen in het contact met andere kinderen en met volwassenen. Hierdoor ontwikkelt de peuter stap voor stap zijn sociale competentie. Het samenzijn met groepsgenoten vormt daarvoor de basis. De pedagogisch medewerker begeleidt en creëert situaties zodat ieder kind zijn eigen plaats ontdekt binnen de groep en kan leren in contact met anderen. De pedagogisch medewerker leidt de interactie tussen kinderen onderling in goede banen en moedigt de kinderen aan tot dialoog. Zij geeft de kinderen de gelegenheid met en van elkaar te leren, stimuleert de contacten en vriendschappen onderling. De pedagogisch medewerker gaat bewust om met conflicten tussen kinderen en benoemt en beloont kinderen als zij zelf tot een oplossing komen. Pedagogisch medewerkers laten door voorbeeldgedrag zien wat er van de kinderen verwacht wordt.

Contact met andere kinderen

Het groepsgevoel bij kinderen, vooral bij peuters, is heel sterk. Kinderen leren van elkaar en met elkaar: op elkaar wachten, speelgoed delen, belangstelling tonen, luisteren naar elkaar. Door het contact met andere kinderen leren kinderen verschillende sociale vaardigheden ontwikkelen. Medewerkers begeleiden actief de positieve interacties tussen kinderen en moedigen de dialoog tussen kinderen aan. Het samen activiteiten doen zoals eten, slapen, zingen zorgt voor een hecht groepsgevoel.

Inrichting groepsruimte

De groepsruimte is zo ingericht dat kinderen worden uitgedaagd tot samenspel. Er zijn diverse materialen aanwezig die samenspel bevorderen of die uitdagen tot (gezamenlijk) fantasiespel. Door het plaatsen van kasten of door het neerleggen van een kleed ontstaan verschillende themahoeken waar kinderen de rust en concentratie kunnen vinden om tot samenspel te komen. Doordat sommige spelmaterialen in beperkte hoeveelheden aanwezig zijn, zoals de buitenfietsjes, leren kinderen op elkaar wachten of speelgoed delen. Ook de buitenruimte is zo ingericht dat kinderen elkaar op kunnen zoeken, achter elkaar aan kunnen fietsen, verstopspelletjes kunnen doen, etc.

4. Overdracht van waarden en normen, de kans om zich de cultuur van een samenleving eigen te maken.

Bij verantwoorde kinderopvang hoort overdracht van waarden en normen. Kinderen worden gestimuleerd om op een open manier kennis te maken met de algemeen aanvaarde waarden en normen in de samenleving.

Kinderopvang biedt een bredere samenleving dan het gezin. Kinderen komen daardoor in aanraking met andere aspecten van de cultuur en met de diversiteit van de samenleving. Op de Kattekop komen kinderen met verschillende achtergronden, zoals verschil in nationaliteit, religie, taal, gezinssituatie, etc. Dit biedt veel mogelijkheden tot socialisatie en cultuuroverdracht en binnen het dagprogramma doen zich daarvoor veel leermomenten voor.

Pedagogisch medewerker

De pedagogisch medewerkers hebben een belangrijke rol bij het overdragen van waarden en normen. Zij leren de kinderen wat wel en niet mag. Door de reactie en uitleg die de medewerkers geven ervaren kinderen de grenzen van goed en slecht, van mogen en moeten. De kinderen begrijpen waarom bepaald gedrag verwacht wordt in bepaalde situaties.

Deze kennis geeft kinderen zekerheid over (eigen) functioneren, hun zelfvertrouwen kan groeien en dat leidt weer tot betere zelfsturing en sociale interactie. De reacties van de medewerkers dienen ook als voorbeeld voor de kinderen, zij zijn een 'rolmodel'. Kinderen doen het gedrag na tegenover andere kinderen of volwassenen. Pedagogisch medewerkers zijn zich bewust van hun voorbeeldfunctie, zij weten dat een gelijkmatige evenwichtige stemming en correct taalgebruik ondersteunend zijn om waarden en normen over te brengen.

Jongste groep

In de jongste groep is vooral het ervaren van een veilige hechting van belang. Als het kind weet en ervaart dat de medewerker sensitief en adequaat reageert op de signalen van het kind, leert het kind dat het bij de medewerker terecht kan. En dat er een veilige basis is om de wereld te ontdekken.

Bovendien leert het kind bijvoorbeeld om onderscheid te maken tussen bekende volwassenen en vreemden.

De vaste gewoonten en rituelen op de groep, zoals liedjes zingen en gedag zeggen, helpen het kind om de wereld om zich heen te structureren en te begrijpen.

Peutergroep

Er zijn veel ongeschreven gedragsregels: je mag een ander geen pijn doen, samen delen, om de beurt, etc. Spelenderwijs en in de dagelijkse omgang met de kinderen proberen de medewerkers de kinderen bij te brengen welke omgangsvormen, regels en afspraken gelden. In de groep ontstaan spontane leermomenten, zoals tijdens tafelsituaties of tijdens conflictjes. Door consequent gedrag, door uitleg en toelichting en door voorbeeldgedrag van de medewerkers leren kinderen de normen en waarden van de samenleving. Gedurende de hele dag is aandacht en belangstelling voor het welzijn van ieder kind en de emoties en (individuele) gebeurtenissen die daarbij horen. In de kring en individueel kan uitleg worden gegeven aan deze gebeurtenissen of emoties.

Contact met andere kinderen

Alle kinderen hebben een eigen plek en horen erbij. Er is respect voor alle kinderen, uit alle culturen en met verschillende gewoonten. We nemen elkaar serieus en laten elkaar in hun waarde. In de groep houden we rekening met de verschillen die er zijn: verschillen in mogelijkheden of beperkingen, verschillen in ontwikkelingsniveau en temperament. We tonen begrip voor verschillende emoties en treden elkaar met respect tegemoet.

Inrichting groepsruimte

De diversiteit aan materialen die aanwezig is komt tegemoet aan de diversiteit aan voorkeuren en behoeften van kinderen. Er is voor 'ieder wat wils'. Knutselwerken of bouwwerken worden bewonderd en krijgen respect en aandacht van de medewerkers en de groep. We leren kinderen om zorgvuldig en respectvol met materialen om te gaan, ook gezamenlijk opruimen hoort daarbij. Op verschillende wijzen wordt uiting gegeven aan de feesten en rituelen die horen bij onze samenleving.

3. De groepssamenstelling en aanwezige pedagogisch medewerkers

Groepsindeling

Op de Kattekop zijn vier groepen, twee jongste groepen en twee peutergroepen. De jongste groepen en peutergroepen zijn gesitueerd in een eigen vleugel in het gebouw, met aangrenzend een speelruimte op de gang of in de hal. Er is bewust gekozen voor deze groepsindeling, omdat we hiermee de jongste kinderen de rust kunnen bieden die bij hun ontwikkelingsfase hoort en de peuters voldoende ruimte krijgen voor spel en (motorische) activiteit en groepshechting.

Ieder kind wordt dagelijks opgevangen, verzorgd en begeleid in de eigen (stam)groep. Aan ouders en kinderen wordt duidelijk aangegeven welke groepsruimte dit is. Een stamgroep en aangrenzende ruimte beschikt over een eigen ruimte voor spelen, eten en drinken, verzorging (verschonen) en slapen. Een kind maakt gedurende de week van maximaal twee stamgroep ruimtes gebruik.

Jongste groepen: Duikelaars en Stampertjes

In de jongste groepen komen per dag maximaal twaalf kinderen in de leeftijd van acht weken tot twee jaar. Het kan voorkomen dat er een extra kind wordt opgevangen, in dat geval wordt een extra pedagogisch medewerker ingezet.

Afhankelijk van het aantal aanwezige kinderen en de leeftijd van de kinderen zijn dagelijks twee of drie medewerkers aanwezig. Aan iedere jongste groep zijn vier pedagogisch medewerkers gekoppeld. Van deze medewerkers zijn minimaal twee vaste pedagogisch aanwezig op de vijf dagen van de week. Op de dagen dat een kind komt is daardoor altijd minimaal één van twee vaste medewerkers werkzaam. Dit geldt voor het structurele rooster, behoudens ziekte, verlof en overmacht situaties. Deze pedagogisch medewerkers zijn het vaste aanspreekpunt voor de ouders. Daarnaast kunnen andere medewerkers werkzaam zijn op de groep.

Tijdens het kennismakingsgesprek (en tussendoor in geval van wijzigingen) worden ouders geïnformeerd over de teamsamenstelling en wie de vaste medewerkers voor hun kind zijn.

Peutergroepen: Rakkers en Kladderkatten

In de peutergroepen worden maximaal zestien kinderen in de leeftijd van twee tot vier jaar opgevangen. Op de peutergroep zijn, indien meer dan 8 kinderen aanwezig zijn, dagelijks twee medewerkers werkzaam. Aan de peutergroep zijn drie vaste medewerkers gekoppeld die volgens een structureel rooster op vaste dagen aanwezig zijn. In geval van ziekte, verlof en overmacht situaties kunnen andere medewerkers aanwezig zijn.

Verwijzing naar document roosters medewerkers

Verwijzing naar document teamsamenstelling

4. De ‘drie-uursregeling’ bij afwijken van de beroepskracht-kind-ratio

In de wet Kinderopvang is het minimum aantal in te zetten beroepskrachten in relatie tot het aantal aanwezige kinderen vastgelegd. Omdat de Kattkop langer dan 10 uur open is mag drie uur worden afgeweken van de beroepskracht-kind-ratio (BKR): Gedurende maximaal drie uur per dag wordt minimaal de helft van de vereiste BKR ingezet.

Deze zogenaamde ‘drie-uursregeling’ maakt het mogelijk aan het begin en einde van de dag en tijdens pauzetijd minder beroepskrachten in te zetten dan volgens de beroepskracht-kind-ratio vereist is. De flexibiliteit in de roosters die hierdoor mogelijk is sluit aan bij de dagelijkse praktijk. Tijdens het brengen en halen van kinderen zijn minder kinderen aanwezig op het dagverblijf. Medewerkers kunnen daardoor werken volgens een rooster met verschillende start- en eindtijden. Tussen de middag slapen veel kinderen, waardoor minder kinderen actieve pedagogische aandacht nodig hebben en de medewerkers afwisselend een middagpauze hebben.

Op de *jongste groepen* (Stampertjes en Duikelaars) wordt op de volgende tijden afgeweken van de BKR:

- Op maandag tot en met vrijdag
Tussen 16.45 uur en 17.15 uur en tussen 17.45 uur en 18.00 uur
Tijdens de pauze tussen 12.30 uur en 14.45 uur
- Indien gedurende een dag minder kinderen aanwezig zijn en met twee medewerkers gewerkt wordt, dan zijn de volgende afwijkende tijden van toepassing.
Tussen 8.30 uur en 8.45 uur, tussen 17.15 uur en 17.45 uur en tussen 18.00 uur en 18.15 uur
Tijdens de pauze tussen 12.30 uur en 14.30 uur.

Op de *peutergroepen* (Rakkers en Kladderkatten) wordt op de volgende tijden afgeweken van de BKR:

- Op maandag tot en met vrijdag
Tussen 8.30 uur en 8.45 uur, tussen 17.15 uur en 17.45 uur en tussen 18.00 uur en 18.15 uur
Tijdens de pauze tussen 12.30 uur en 14.30 uur.

Deze tijden zijn gebaseerd op een inventarisatie van de breng- en haaltijden van ouders. In de bovengenoemde tijdvakken wijken we maximaal drie uur van de BKR af, op alle andere tijden tussen 7.30 en 18.30 uur wordt niet afgeweken van de BKR.

5. Activiteiten buiten de stamgroep

Samenvoegen groepen aan begin en eind van de dag

Aan het begin en aan het einde van de dag zijn een beperkt aantal kinderen aanwezig en worden de groepen van een vleugel samengevoegd. Dit geldt voor de tijdstippen tussen 7.30 uur en 8.00 uur en tussen 18.00 uur en 18.30 uur. Op deze momenten is één jongste groep geopend en één peutergroep geopend, beiden met één pedagogisch medewerker op de groep.

Samenvoegen groepen gedurende een hele dag

Als er heel weinig kinderen zijn kunnen de twee parallelgroepen op een vleugel gedurende een hele dag worden samengevoegd. Dit kan incidenteel voorkomen in bijvoorbeeld een vakantieperiode. Reden voor het samenvoegen is dat kinderen het fijn vinden om genoeg andere kinderen om zich heen te hebben om met elkaar te spelen. Er is dan een vaste medewerker van beide groepen aanwezig. Ouders worden hiervan vooraf op de hoogte gebracht en om schriftelijke toestemming gevraagd.

Kortdurende plaatsing andere stamgroep

Soms willen ouders gebruik maken van een extra plaatsing of ruildag en is geen plaats beschikbaar op de eigen groep, maar wel op de parallelgroep (dus buiten de stamgroep). Op verzoek van de ouders kan deze opvang plaatsvinden. Indien dit het geval is, wordt dit expliciet benoemd en schriftelijk vastgelegd. Blijkt op de betreffende dag toch plaats in de eigen groep te zijn, dan wordt het kind alsnog in de eigen groep opgevangen.

Opendeuren beleid

Kinderen kunnen meedoen aan activiteiten die buiten hun eigen (stam)groep plaats vinden, bijvoorbeeld in de speelhal, in de tuin of in de andere groepsruimte. Door het opendeurenbeleid ontstaat meer ruimte en worden kinderen uitgenodigd om soms letterlijk een stapje verder te zetten in hun omgeving en in hun ontwikkeling. Kinderen ontmoeten kinderen van een andere groep en komen in aanraking met andere spelmaterialen of nieuwe uitdagingen. Ook kunnen specifieke activiteiten worden aangeboden in de andere ruimten, gericht op de verschillende leeftijden of bijvoorbeeld met extra uitdaging.

Voorbeelden van situaties die passen bij het opendeurenbeleid zijn:

- Spelen in de tuin.
- Op bezoek bij broertje of zusje bij de andere groep.
- Meedoen aan een activiteit die gehouden wordt op de andere groep.
- Spelen met een leeftijdsgenootje op de andere groep.
- Activiteiten in sub groepjes, bijvoorbeeld vanuit het thema aanbod. Zoals dansen, lezen, bouwen, fantasiespel, bewegingsparcours.
- Activiteiten in sub groepjes, gericht op specifieke ontwikkelingsfase, leeftijd of interesses.
- Creatieve activiteiten in het atelier.

Pedagogisch medewerkers houden goed in de gaten of ieder kind zich prettig voelt bij de situatie van open deuren. Kinderen kunnen zelf aangeven als ze het leuk vinden om te gaan spelen op de andere groep, maar de medewerkers kunnen dit ook voorstellen. Kinderen gaan alleen spelen in een andere ruimte als ze dat zelf willen.

Vanwege het pedagogisch belang van rust en overzicht voor de kinderen zetten we beperkt de deuren van de groepen open. Kinderen jonger dan 10 maanden spelen nog niet in de speelhal. Zij blijven in de vertrouwde eigen groepsruimte.

6. Volgen van de ontwikkeling van kinderen

In de uitvoering van het pedagogisch beleid worden de kinderen op de Kattekop begeleid en gevolgd in hun ontwikkeling. Op de baby- en peutergroep worden activiteiten aangeboden die de ontwikkeling op de diverse ontwikkelingsgebieden stimuleren. Het pedagogisch handelen van de medewerkers is er in alle situaties – ook tijdens de dagelijkse activiteiten en tijdens vrije spelmomenten - op gericht om de kinderen te ondersteunen in hun ontwikkeling.

Op de Kattekop worden de kinderen gedurende de plaatsing enkele keren geobserveerd door een pedagogisch medewerker op de groep (de mentor van het kind). Doel is om de ontwikkeling van een kind meer gericht te volgen en evt. bijzonderheden in de ontwikkeling te signaleren.

We maken daarvoor gebruik van een observatieformulier. Dit formulier is een overzichtelijk en toepasbaar instrument voor de pedagogisch medewerker, waarbij in beeld komt hoe een kind zich ontwikkelt (ten tijde van het observatiemoment). De mentor bespreekt de observaties met de assistent-leidinggevende, die bevindingen documenteert om de ontwikkelingen te volgen. Wanneer eventuele zorgen, ontwikkelingsachterstanden en/of opvallende gedrag gesignaleerd zijn worden afspraken gemaakt over hoe dit met ouders wordt besproken. Ook wordt zichtbaar of een kind ondersteuning of juist extra uitdaging nodig heeft op één of meer ontwikkelingsgebieden. De observatiegegevens geven de pedagogische medewerkers handvatten voor hun handelen richting het kind.

Er wordt gekeken naar het welbevinden van een kind, naar de sociaal-emotionele ontwikkeling, zelfredzaamheid, taalontwikkeling, speel-leerontwikkeling en motorische ontwikkeling. Tevens wordt een omschrijving gegeven van het gedrag/karakter dat het kind laat zien op de groep.

De observaties worden gedaan op vaste momenten in de plaatsingsperiode: Bij een leeftijd van ca. 6 maanden, bij een leeftijd van ca. 1 jaar en 6 maanden, bij een leeftijd van ca. 2 jaar en 6 maanden en bij een leeftijd van 3 jaar en 6 maanden. Kinderen worden zo twee keer op de jongste groep en twee keer op de peutergroep geobserveerd. De laatste observatie is tevens de basis voor het overdracht formulier naar basisschool en/of BSO.

Tussendoor worden extra observaties gedaan, soms met behulp van het observatieformulier, ter ondersteuning van het pedagogisch handelen. Dit wordt besproken met de assistent-leidinggevende en – indien daartoe aanleiding is – met de ouders.

Bij opvallend gedrag of zorgen om het kind wordt er altijd extra geobserveerd. De extra observatie kan een bevestiging geven van bepaalde signalen en tevens aangeven waar extra stimulans wenselijk is. En als sprake is van opvallend gedrag of specifieke zorg om een kind zijn de observatiegegevens een extra onderbouwing in het gesprek met ouders.

Verwijzing naar observatieformulieren

7. Mentorschap

Om er voor te zorgen dat elk kind goed in beeld is heeft ieder kind op de groep een mentor. Dat is één van de vaste pedagogisch medewerkers op de groep, meestal de medewerker die het kind het meest ziet op de opvangdagen. De mentor houdt de ontwikkeling en het welbevinden van het mentorkind bij. Zij vult de observatieformulieren in, bespreekt dit met haar collega's op de groep en bespreekt dit tijdens reguliere overleggen met de assistent-leidinggevende.

De mentor is de eerste contactpersoon voor de ouders. Als de ouder, los van de dagelijkse gang van zaken, iets bijzonders over zijn kind wil bespreken is de mentor de aangewezen persoon. Omgekeerd is het ook de mentor die de ouders informeert als er bijzonderheden zijn. Ook is de mentor degene die actie onderneemt bij bijzonderheden.

De mentor voert de jaarlijkse oudergesprekken en deelt de informatie met de collega's zodat allen goed op de hoogte zijn. De mentor zorgt er ook voor dat de gegevens goed worden bijgehouden, zoals contactgegevens en het kind dossier.

In de dagelijkse opvang wordt ieder kind van de groep door de pedagogisch medewerkers op een zelfde manier begeleid qua verzorging en aandacht. Bij de haal- en brengmomenten wordt de benodigde informatie door de dan aanwezige pedagogische medewerkers uitgewisseld.

Wanneer een kind van de jongste groep naar de peutergroep gaat, krijgt het een andere mentor. Er vindt dan een overdracht plaats en de toekomstige mentor ontvangt de gegevens van het kind.

Indien een medewerker voor een langere periode afwezig is wordt het mentorschap tijdelijk overgedragen aan één van de andere pedagogische medewerkers. Bij wisseling van dagen kan het nodig zijn het mentorschap over te dragen.

8. De communicatie met de ouders over de ontwikkeling van hun kind

Een regelmatig contact en een goede informatie-uitwisseling tussen ouders en pedagogisch medewerkers van de groep vinden we op de Kattekop heel belangrijk. Het is van belang dat de medewerkers goed geïnformeerd zijn over een kind, zodat zij het goed kunnen opvangen en begeleiden. Ook de medewerkers delen graag hun ervaringen met de ouders.

Het contact begint met een kennismakingsgesprek van de assistent-leidinggevende met de ouders.

De pedagogisch medewerkers vertellen over de gang van zaken op de groep. Ouders vertellen over de ontwikkeling van hun kind en evt. bijzonderheden. Uitwisselen van informatie is de basis, samenwerking met ouders, dat blijft zo gedurende de opvangperiode.

Tijdens het dagelijks halen en brengen van kinderen kunnen ouders vertellen over dat wat van belang is in de thuissituatie of vertellen medewerkers hoe de dag is verlopen op de opvang.

Minimaal één keer per jaar wordt aan ouders een gesprek aangeboden over dat wat pedagogisch medewerkers zien met betrekking tot de ontwikkeling van het kind. Daaraan voorafgaand heeft op de groep een observatiemoment plaatsgevonden. De pedagogisch medewerkers gebruiken het ingevulde observatieformulier als voorbereiding op het oudergesprek. Tijdens het gesprek wordt in algemene zin besproken hoe het gaat op de groep met het kind en wat de medewerkers zien met betrekking tot de ontwikkeling. Het observatieformulier dient daarbij als ondersteuning. Ook in dit gesprek is de uitwisseling met ouders essentieel en bespreken we graag de ervaringen en indruk van de ouders. Na afloop van het oudergesprek krijgt de ouder een kopie van het ingevulde observatieformulier mee.

Indien op andere momenten tijdens de opvangperiode behoefte is aan een gesprek tussen ouders en pedagogisch medewerkers, dan kunnen medewerkers of ouders daartoe altijd toe initiatief nemen. Er wordt dan een afspraak gemaakt om op een meer rustig moment met elkaar in gesprek te gaan, eventueel ook met de directeur en/of de (assistent) leidinggevende.

9. De overdracht naar basisonderwijs en BSO

De pedagogisch medewerkers van de Kattekop hebben het kind goed leren kennen en hebben veel kennis over de ontwikkeling van het kind. Het is voor de leerkrachten van de basisschool prettig om te weten hoe de eerste jaren van het kind zijn verlopen. Zo kunnen zij het kind op een goede manier begeleiden en stimuleren. Indien het kind gebruik gaat maken van opvang na schooltijd (buitenschoolse opvang) is deze informatie ook van belang voor de pedagogisch medewerkers van de buitenschoolse opvang. Door informatie over te dragen wordt een belangrijke basis gelegd om de overgang naar de basisschool voor ieder kind zo soepel mogelijk te laten verlopen.

Pedagogisch medewerkers geven daarom schriftelijke informatie over de ontwikkeling van het kind aan de basisschool en – indien van toepassing - aan de buitenschoolse opvang. Zij maken daarvoor gebruik van een overdrachtsdocument voor het weergeven van de informatie over ieder kind. Dit overdracht document is gebaseerd op de observatieformulieren die gedurende de opvangperiode worden ingevuld op de Kattekop. De inhoud van het overdracht document wordt met de ouder in een persoonlijk gesprek besproken. Tijdens dit gesprek kan de ouder nog iets veranderen of toevoegen en geeft de ouder op het formulier aan of het toestemming geeft voor overhandiging van het document aan de basisschool en/of buitenschoolse opvang (BSO). Vervolgens stuurt de Kattekop het ingevulde overdracht document aan de betreffende basisschool of BSO. Op verzoek van de ouder kan ook worden gekozen voor het meegeven van een kopie van het document, zodat de ouder het document zelf kan overdragen aan de basisschool en/of aan de BSO.

Indien een ouder bezwaar heeft tegen de schriftelijke overdracht wordt het document niet opgestuurd naar de basisschool of BSO. Deze ontvangen dan een kort schriftelijk bericht waarin staat dat de ouder geen toestemming heeft gegeven voor de overdracht.

Soms zijn er zorgen rondom een kind of zijn er bijzonderheden in de ontwikkeling. In samenspraak met de ouder kan worden gekozen voor een zogenaamde ‘warme’ overdracht naar de basisschool. De ingevulde formulieren worden dan tijdens een persoonlijk gesprek tussen de ouder, pedagogisch medewerker en leerkracht overgedragen en toegelicht. Bij voorkeur is ook de medewerker van de buitenschoolse opvang aanwezig bij dit gesprek.

10. Bijzonderheden of signalen van zorg in de ontwikkeling van een kind

Kinderen worden op de Kattetekop begeleid en gevolgd in hun ontwikkeling. Soms worden bijzonderheden in de ontwikkeling van een kind gezien of zijn er zorgen over de ontwikkeling van een kind. De medewerkers zullen dan extra observeren en daar waar mogelijk hun aanbod of handelen aanpassen. Dit wordt altijd besproken met de ouders, mogelijk vinden de oudergesprekken dan meer frequent plaats. De pedagogisch medewerker krijgt daarbij ondersteuning van de directeur of assistent-leidinggevende.

Soms vraagt de zorg voor een kind meer dan wij kunnen bieden. In samenwerking met ouders zoeken we dan naar verdere mogelijkheden. Indien er aanleiding is worden de ouders geïnformeerd over passende externe instanties die ouders verdere ondersteuning kunnen aanbieden, zoals de huisarts, consultatiebureauarts, integrale vroeghulp. Ouders kunnen niet verplicht worden de hulp van een externe instantie in te schakelen.

Medewerkers van de Kattetekop raadplegen zo nodig de Meldcode Huiselijke geweld en Kindermishandeling en de Sociale kaart Leiden. Indien er sprake zou zijn van (een vermoeden van) verwaarlozing of kindermishandeling treedt de Meldcode in werking.

De Kattetekop beschikt over een (intern) stappenplan dat gevolgd wordt als er zorgen zijn om een kind. In dit stappenplan staat beschreven hoe pedagogisch medewerkers handelen en in contact treden met ouders en evt. externe instanties. Dit vindt altijd plaats onder begeleiding van en in samenspraak met de directeur of assistent-leidinggevende van de Kattetekop.

De Kattetekop biedt de pedagogisch medewerkers jaarlijks scholing aan over o.a. de Meldcode, over de opvoeding en ontwikkeling van het jonge kind in een kinderdagverblijf of over het contact met ouders.

Verwijzing naar stappenplan “Als er zorgen zijn over een kind”.

11. Wenbeleid bij start of doorstroming naar een andere stamgroep

Kennismaken

De assistent – leidinggevende neemt drie weken voor de startdatum contact op met de ouder(s) om afspraken te maken voor een kennismakingsgesprek en het wennen. Tijdens het kennismakingsgesprek wordt wederzijds informatie uitgewisseld over de groep, pedagogische werkwijze, voeding en het mentorschap. Ouders vertellen over hun kind, eigenschappen, bijzonderheden zoals allergieën, gezondheid en voeding/slaap ritme. Na het kennismakingsgesprek gaan de ouder(s) en kind voor een korte kennismaking naar de eigen groep tot 11.00 uur.

Wennen vóór plaatsingsdatum

Het eerste wennmoment vindt twee weken voor de plaatsingsdatum plaats van 9.30 uur tot 11.30 uur.

Bij voorkeur komt één ouder samen met het kind op de groep wennen.

Tijdens het wennen wisselen ouder en pedagogisch medewerker informatie uit over de eigenheid, verzorging en de behoeften van het kind. De ouder verzorgt het kind zelf, zo kunnen de pedagogisch medewerkers zien welke wijze van verzorgen het welbevinden van het kind vergroot.

Een week voor plaatsing is er een tweede wennmoment van 9.30 tot 12.00 uur. De ouder blijft even op de groep, neemt afscheid en haalt hun kind om 12.00 uur op. Vanzelfsprekend volgen we nauwlettend hoe het wennen verloopt en passen we indien nodig onze wennmomenten aan.

Wennen ná plaatsingsdatum

Voor veel kinderen is het prettig om geleidelijk te wennen. Daarom is het goed om met de pedagogisch medewerkers af te spreken om de eerste officiële dag een verkorte dag te komen en uw kind wat eerder te komen halen. Zo krijgt het kind een positieve ervaring, dit versterkt het veiligheidsgevoel en een goede start.

Wennen bij overgang jongste groep naar peutergroep

De overgang van jongste groep naar peutergroep laten we geleidelijk plaatsvinden door een wenperiode in te lassen. Hierdoor krijgt het kind de tijd om de pedagogisch medewerkers en de groep rustig te leren kennen.

De datum van overgang van de jongste groep naar de peutergroep vindt plaats wanneer het kind rond de 24 maanden oud is. De precieze datum van overgang wordt bepaald door de ontwikkeling van het kind en de plaatsingsmogelijkheden.

Het wennen vindt bij voorkeur twee keer plaats voor de formele overgangsdatum. Het kind wordt dan door de medewerker van de jongste groep gebracht naar de peutergroep om te wennen tussen 10.00 uur en 12.30 uur (zonder ouders).

Hoe de wenperiode er precies uit ziet, hangt af van de het aantal aanwezige kinderen in de peutergroep. Wennen kan alleen als de groepssamenstelling van de groep dit toelaat.

Ruim een maand voor de startdatum op de peutergroep wordt het wennen met ouders besproken. Als een kind een aangepast wenbeleid nodig heeft, wordt hierover overlegd met de ouders.

12. Extra dagen of ruildagen

Op de Kattekop bestaat de mogelijkheid om gebruik te maken van extra of andere opvangdagen. We maken onderscheid tussen structurele extra of wijziging van dagen, incidentele extra dagen of ruildagen.

Structurele wijziging opvangdagen

Ouders kunnen structurele uitbreiding of wijziging van opvangdagen per email aanvragen bij de administratie. Toezegging van de aanvraag is afhankelijk van de plaatsingsmogelijkheden en wachtlijst.

Incidenteel extra opvangdagen

Het kan voorkomen dat een ouder incidenteel op een andere dan de vaste plaatsingsdagen opvang nodig heeft voor het kind. Indien de bezetting op de groep dit toelaat kunnen ouders van deze mogelijkheid, tegen betaling, gebruik maken. Er wordt geen extra pedagogisch medewerker ingezet. Indien geen plaats is op de eigen groep, maar wel in de parallelgroep is het mogelijk om de extra opvangdag buiten de stamgroep af te nemen. Indien dit het geval is, wordt via het ouderportaal gevraagd om toestemming van de ouders. Blijkt op de betreffende dag toch plaats in de eigen groep, dan wordt het kind alsnog in de eigen groep opgevangen.

Incidentele extra opvangdagen kunnen voor een hele of halve dag worden aangevraagd via het ouderportaal van de Kattekop. De betaling wordt de opvolgende maand verwerkt in de factuur.

Ruildagen

Ouders kunnen ook verzoeken om incidenteel een vaste opvangdag te ruilen tegen een andere dag. Daarbij gelden een aantal voorwaarden, zoals:

- Ziekte-dagen, feestdagen en sluitingsdagen kunnen niet geruild worden.
- Indien een ruildag is toegekend, wordt de eigen dag ingeleverd. Ouders kunnen geen gebruik meer maken van de door hen ingeleverde dag.
- Een extra dag heeft voorrang boven een ruildag.
- Geen extra inzet pedagogisch medewerker.
- Ruilen is een service en geen recht.

Het aanvragen van ruildagen kan op dezelfde wijze als de het aanvragen van een extra dag, namelijk via het ouderportaal van de Kattekop. De aanvraag voor een ruildag kan niet eerder dan drie weken voor de gewenste ruildag worden ingediend. Ruilen kan 2 weken voor, 2 weken na of tijdens de ruilweek. Indien de opvang van de ruildag in de parallelgroep plaatsvindt, wordt via het ouderportaal gevraagd om toestemming van de ouders.

13. Taken en begeleiding van beroepskrachten in opleiding

De Kattekop biedt leerlingen de mogelijkheid om ervaring op te doen met de praktijk van de kinderopvang in combinatie met een gerichte beroepsopleiding. Beroepsopleidende stages vullen het onderwijs van de onderwijsinstelling aan met het leren op de werkvloer. Wij hebben contact met de MBO-opleiding in de regio, het MBO Rijnland. De Kattekop is bij Stichting Bevordering Beroepsonderwijs (SBB) erkend als leerbedrijf m.b.t. de volgende opleidingen:

- Pedagogisch medewerker kinderopvang, niveau 3
- Helpende Zorg en Welzijn, niveau 2
- Gespecialiseerd pedagogisch medewerker kinderopvang, niveau 4
- Praktijkopleider, niveau 4

Daarnaast kunnen leerlingen vanuit diverse middelbare scholen een maatschappelijke stage of arbeidsoriëntatie op de Kattekop doorlopen. Dit betreft meestal een beperkt aantal uren in een korte periode.

De Kattekop vindt het belangrijk om Beroepspraktijkvorming (BPV)-plaatsen te realiseren voor leerlingen. Wij bieden de leerlingen de mogelijkheid om zich, onder professionele begeleiding, het vak van pedagogisch medewerker (of een andere functie) eigen te maken. Daarbij wordt aandacht besteed aan de voor de functie noodzakelijke competenties en aan beroepshouding. Tegelijk houden leerlingen ons scherp en kritisch ten aanzien van ons eigen functioneren. En biedt de begeleiding van leerlingen sommige medewerkers een verdieping van hun werkzaamheden. Tenslotte zien wij het ook als een maatschappelijke verantwoordelijkheid om (jonge) mensen de gelegenheid te bieden zich een vak eigen te maken.

Taken leerling

Wij geven leerlingen de ruimte, mogelijkheden en begeleiding om te leren en om de eindtermen van de opleiding te behalen. Een leerling is primair leerling en krijgt de gelegenheid taken te oefenen, uit te zoeken en uit te voeren. Er wordt gekeken welke leerstijl bij de leerling past om de ontwikkeling van leerling tot een beginnend beroepsuitoefenaar zo optimaal mogelijk te begeleiden. Passend bij de ontwikkeling die een leerling doormaakt wordt van de leerling een groeiende zelfstandigheid en initiatief verwacht in het uitvoeren van de taken. Een leerling blijft altijd onder de verantwoordelijkheid van een pedagogisch medewerker functioneren, zelfs als zij tot een bepaalde hoogte zelfstandig handelt.

Begeleiding door werkbegeleider en praktijkopleider

Iedere leerling wordt op de groep begeleid door een pedagogisch medewerker, de werkbegeleider. Zij begeleidt en stuurt de leerling aan in het aanleren van de praktische competenties en informeert de leerling over procedures, werkinstructies en het handelen op de groep.

De assistent-leidinggevende op de Kattekop is tevens opgeleid als praktijkopleider. Zij heeft reguliere begeleidingsgesprekken met de leerling, waarbij het functioneren, de voortgang van het leerproces, opdrachten en beroepshouding besproken worden. De praktijkopleider stemt daarvoor regelmatig af met de werkbegeleider. Tevens coacht en begeleidt zij de werkbegeleider in haar taken.

De praktijkopleider vormt zich een beeld van het leerproces van de leerling en uitvoering van de opdrachten. Na overleg met de werkbegeleider beoordeelt de praktijkopleider het functioneren van de leerling. Aan de hand van de beoordelingscriteria bespreekt zij het functioneren met de leerling.

De praktijkopleider heeft regelmatig overleg met de directeur over de voortgang van de leerling, waarbij eventuele stagnatie of problemen besproken worden en gezocht wordt naar oplossingen.

De Kattekop benadert de leerlingen positief en geeft ze de ruimte om hun eigen visie en competenties te ontwikkelen. De leerling krijgt ondersteuning van teamleden in het leerproces. De werkbegeleider kijkt en luistert mee met de leerling en ontvangt terugkoppeling van collega's. Van de leerling wordt verwacht dat hij/zij open staat om de theorie vanuit de opleiding te laten zien in de beroepspraktijk. Zo wordt de leerling opgeleid tot een beginnend beroepsuitoefenaar.

14. Pedagogische coach en pedagogisch beleidsmedewerker

Per 1 jan 2019 is elke kinderopvang organisatie vanuit de Wet Innovatie Kwaliteit Kinderopvang (IKK) verplicht een pedagogische coach en pedagogisch beleidsmedewerker aan te stellen om zo'n goed mogelijk pedagogisch klimaat te realiseren.

De pedagogisch coach heeft als taak de pedagogisch medewerkers te ondersteunen bij de uitvoering van de dagelijkse werkzaamheden en de pedagogische begeleiding van de kinderen.

Op de Kattekop is een externe pedagogische coach aangesteld. Naast individuele en groepsgesprekken worden de pedagogische medewerkers ondersteund door middel van 'coaching on the job' (observeren in de groepen) en door video interactie begeleiding, alles met als doel de pedagogische kwaliteit te ondersteunen. Tijdens de video interactiebegeleiding worden korte filmpjes gemaakt van de interactie tussen de pedagogisch medewerkers en het kind. Deze worden nabesproken met als doel de interactie met de kinderen te optimaliseren

De pedagogisch beleidsmedewerker levert een bijdrage aan het verbeteren/aanpassen van het pedagogisch beleid. Deze taak wordt uitgevoerd door een medewerker van de Kattekop.